

ZPRAVODAJ JIHOČESKÝCH BOTANIKŮ

Jihočeská pobočka
České botanické společnosti

České Budějovice

Číslo 76

duben 2022

Zpráva o činnosti Jihočeské pobočky České botanické společnosti v Českých Budějovicích při Jihočeském muzeu za rok 2021

Pobočka uspořádala ve spolupráci s Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích jedno dopolední setkání:

4. 12. 2021: Novinky letošní botanické sezóny (tradiční předvánoční setkání s informacemi o nových botanických objevech, nové literatuře a s určováním položek). 10 účastníků.

Výroční členská schůze a zimní přednášky v lednu až březnu 2021 se z důvodu omezení setkávání v souvislosti s koronavirovou pandemií nekonaly.

Pobočka zorganizovala ve spolupráci s PřF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a AOPK ČR, RP Jižní Čechy, 14 exkurzí pro veřejnost:

2. 5. 2021 – Z Hradců do Boršova (vedl Petr Koutecký)

8. 5. 2021 – Do Poněšické obory (vedl Jan Šuspa Lepš)

13. 5. 2021 – Podvečerní exkurze za Rostlinou roku 2021 (vstavačem kukačkou) v NPP Kocelovické pastviny (vedla Jitka Štěrbová)

15. 5. 2021 – Lichenologická exkurze údolím Kozlovského potoka u Poněšic (vedl Jan Vondrák)

22. 5. 2021 – Okolo Včelné pod Boubínem (vedli Jana Janáková a David Půbal)

5. 6. 2021 – Do Mokré a k Olšině (vedl Milan Štech a kol.)

5. 9. 2021 – Hořečky Kocelovických pastvin a hořce hořepníky u Mečichova (vedla Jitka Štěrbová)

25. 9. 2021 – Za rostlinou roku protěží norskou do masivu Smrčiny (vedla Jana Janáková)

2. 10. 2021 – Kolem Blažejovic (vedl Milan Štech)

9. 10. 2021 – Podzimní příroda je nejhezčí v kaňonech řek – údolím Vltavy z Třisova do Boršova (vedl Karel Prach)

10. 10. 2021 – Okolo Trocnova (vedl Jan Šuspa Lepš)

16. 10. 2021 – Malše pod Kaplicí (vedl Petr Koutecký)

17. 10. 2021 – Rostou ostružiníky mezi Ovesným u Prachatic a Ktiší? (vedli Martin Lepší a Petr Lepší)

13. 11. 2021 – Na Radomilickou mokřinu a okolí (vedl Jan Šuspa Lepš)

Rostlina roku 2021 – vstavač kukačka

Pobočka se zapojila do akce Rostlina roku vyhlašované Českou botanickou společností. Dne 13. května 2021 uspořádala exkurzi do NPP Kocelovické pastviny pod vedením Jitky Štěrbové a dne 22. května 2021 exkurzi do okolí Včelné pod Boubínem (vedli Jana Janáková a David Půbal); na obou exkurzích byl výskyt vstavače kukačky úspěšně ověřen. Členové se zapojili do akce Rostlina roku ČBS také individuálními exkurzemi.

Jihočeská rostlina let 2020–2021 – protěž norská

Pobočka uspořádala tři exkurze do vrcholových oblastí Šumavy zaměřené na ověření lokalit protěže norské, jihočeské rostliny let 2020–2021.

22. 7. 2021 – Za protěží norskou k Březníku, Roklanské hájence a do Luzenského údolí

27. 8. 2021 – Za protěží norskou na Lakaberg

25. 9. 2021 – Za rostlinou roku protěží norskou do masivu Smrčiny (vedla Jana Janáková)

Management na Kozím vršku

V únoru 2021 se několik členů a spolupracovníků pobočky podílelo pod vedením Karla Pracha na managementových zásazích na podporu populace koniklece jarního v PP Kozí vršek na Třeboňsku, která je ve vlastnictví České botanické společnosti. Účastníci vyhrabali opad a pokáceli několik dubů.

Další činnost

1. Na jaře 2021 bylo vydáno jedno číslo Zpravodaje jihočeských botaniků – 75. číslo (9 stran).
2. Bylo publikováno 27. pokračování cyklu Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech ve Sborníku Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy, 2021 (přispělo 16 členů a spolupracovníků pobočky).
3. V nálezové databázi Jihočeské pobočky ČBS – VRATIČKA bylo k 1. prosinci 2021 zapsáno 165 254 nálezů. V uplynulém roce bylo do Vratičky přidáno 4555 údajů. Databázi spravuje Vladimír Hans.

Výsledky voleb do výboru Jihočeské pobočky ČBS na období 2021–2025

Na začátku roku 2021 proběhly volby do výboru pobočky pro období 2021–2025. Volba probíhala převážně elektronickou cestou. Hlasovalo 51 členů, z toho jeden poštou. Dorazilo 48 platných hlasů, 3 hlasy byly neplatné. Volebními komisaři byli Alena Lepší a Milan Kotlínek.

Jednotliví kandidáti ve volbách získali:

Milan Štech – 42 hlasů

Petr Lepší – 37 hlasů

Petr Koutecký – 34 hlasů

Martin Lepší – 34 hlasů

Jana Janáková – 32 hlasů

Karel Boublík – 29 hlasů

Radim Paulič – 23 hlasů

Magdalena Lučanová – 21 hlasů

Jitka Štěrbová – 21 hlasů

Leoš Lippl – 20 hlasů

David Půbal – 18 hlasů

Prvních 9 kandidátů splnilo stanovenou hranici a byli zvoleni členy výboru pro příští období. Do výboru byli kooptováni L. Lippl a D. Půbal. Po následné volbě a poradě nově zvoleného výboru byly obsazeny jednotlivé funkce následovně (v tomto složení výbor působí od května 2021):

předseda – Karel Boublík

místopředseda – Milan Štech

jednatel – Martin Lepší

hospodář – Leoš Lippl

členové výboru – Jana Janáková, Petr Koutecký, Petr Lepší, Magdalena Lučanová, Radim Paulič, David Půbal, Jitka Štěrbová

K 1. 12. 2021 měla pobočka celkem 99 členů, z toho 54 členů ČBS.

Výroční zpráva je dostupná na internetových stránkách Jihočeské pobočky nejprve samostatně v sekci Novinky, poté jako součást Zpravodaje jihočeských botaniků. Adresa internetových stránek je: <http://www.muzeumcb.cz/spolky-a-kluby/jihoceska-pobočka-ceske-botanické-společnosti/>.

Zprávu sestavil Karel Boublík

Zpráva z výroční členské schůze

Dne 12. 3. 2022 proběhla v přednáškovém sále Jihočeského muzea výroční členská schůze Jihočeské pobočky České botanické společnosti. Schůze se zúčastnilo 26 členů nebo spolupracovníků pobočky a hostů. V úvodu byla Karlem Boublíkem přednesena zpráva o činnosti pobočky v roce 2021 a Leošem Lipplem finanční zpráva za roky 2020 a 2021. Následně Karel Boublík seznámil přítomné s plánem činnosti na rok 2022 (jarní jednodenní exkurze, rostlina roku, společný víkendový průzkum). Po krátké diskuzi následovala přednáška

Jitky Štěrbové s názvem „Zajímavosti z ochrany přírody jižních Čech (Co obnáší péče o chráněná území a druhy? Aneb radosti i strasti ochranářů)“. V odpoledních hodinách členové pobočky roztřídili ústřížky z floristických a fytoecenologických literárních prací do Chánovy floristické kartotéky. Rozstříháno bylo 43 literárních zdrojů publikovaných v letech 2017 až 2021. Ústřížky byly rozděleny do provizorních obálek a připraveny k dalšímu zpracování (skenování a zařazení do hlavní části kartotéky).

Členské příspěvky (30,- Kč/rok) mohou členové a spolupracovníci pobočky zasílat na adresu hospodáře pobočky Leoše Lippla (Rudolfovská 509, 370 01 České Budějovice) nebo na účet pobočky (670100-2213432244/6210).

Jihočeská rostlina roku 2022 – máta vodní (*Mentha aquatica*)

Výbor Jihočeské pobočky ČBS zvolil za rostlinu roku 2022 mátu vodní. Vyskytuje se v Evropě, západní a jihozápadní Asii a v severní Africe (zavlečena byla do Severní i Jižní Ameriky a do Austrálie). V České republice roste zejména v termofytiku a navazujícím mezofytiku, ve velkých oblastech však chybí nebo je velmi vzácná. Osídluje břehy stojatých nebo pomalu tekoucích vod, rákosiny, slatiny, bažiny, mokré louky, pobřežní křoviny, odvodňovací příkopy nebo příkopy podél cest. V jižní části Čech byla s jistotou zaznamenána jen na čtyřech místech – ve Chvalšinském Předšumaví u Koubovského rybníka u Lhenic a v Třeboňské pánvi u Ponědrážky, Lutové a Borovan. Z území však existuje velké množství literárních a zejména pak databázových údajů, které jsou s největší pravděpodobností mylné. Bez herbářového dokladu nebo kvalitní fotodokumentace nelze údaje považovat za důvěryhodné. Čtyři výše uvedené revidované lokality jsou starého data, u některých z nich však nelze vyloučit výskyt i v současnosti. V jižní části Čech patří máta vodní mezi silně ohrožené druhy.

Nejčastější záměny jsou za druh *M. arvensis* a křížence *M. ×verticillata*. Od obou se liší květenstvím (plodenstvím) z hustých nebo ± řídkých (nikoliv oddálených) lichopřeslenů, které nesou drobné, čárkovité až kopinaté (nikoliv velké, kopinaté až široce vejčité) listeny, listeny jsou navíc odlišného tvaru než listy (nikoliv podobného tvaru jako listy). Důležitým znakem *M. aquatica* jsou také dlouze řapíkaté listy (více než 15 mm), bohatá plodnost a neoddálené nejspodnější přesleny.

Revidované údaje (Štěpánek 1998):

1. Koubovský rybník – Krauskopf 1926 (PRC) [pozor, chybí na mapě v práci Štěpánka (1998), ve výčtu lokalit však je] (Štěpánek 1998); břeh Koubovského rybníka u Lhenic v Pošumaví ve společnosti *M. verticillata* (Rohlena 1928) [48°58'49,6"N, 14°10'08,9"E].
2. Ponědrážka – mezi Vlkovem a Ponědrážkou (F. Dvořák 1979, BRNU) (Štěpánek 1998) [dále pak údaje: v příkopě u st. silnice proti odbočce silnice do Ponědrážky (1979, Kurka 1996) a herbářové doklady: Vlkov u Veselí nad Lužnicí, v příkopě st. silnice nedaleko bašty, leg. R. Kurka 23. 8. 1979, CB 48414, rev. J. Štěpánek 1986; Vlkov, v příkopě st. silnice nedaleko křižovatky proti Švarzenber. ryb., leg. R. Kurka 22. 8. 1979, CB 6609/2, CB 48415, rev. J. Štěpánek] [49°08'16,9"N, 14°43'00,8"E nebo 49°08'49,2"N, 14°42'45,0"E].
3. Jižní Čechy, Lutová, leg. K. Kubát 20. 9. 1980, LIT 41558, rev. J. Štěpánek 1983 (Štěpánek 1998) [patrně někde v obci, K. Kubát in litt. 2022, 48°59'25,2"N, 14°54'35,2"E].

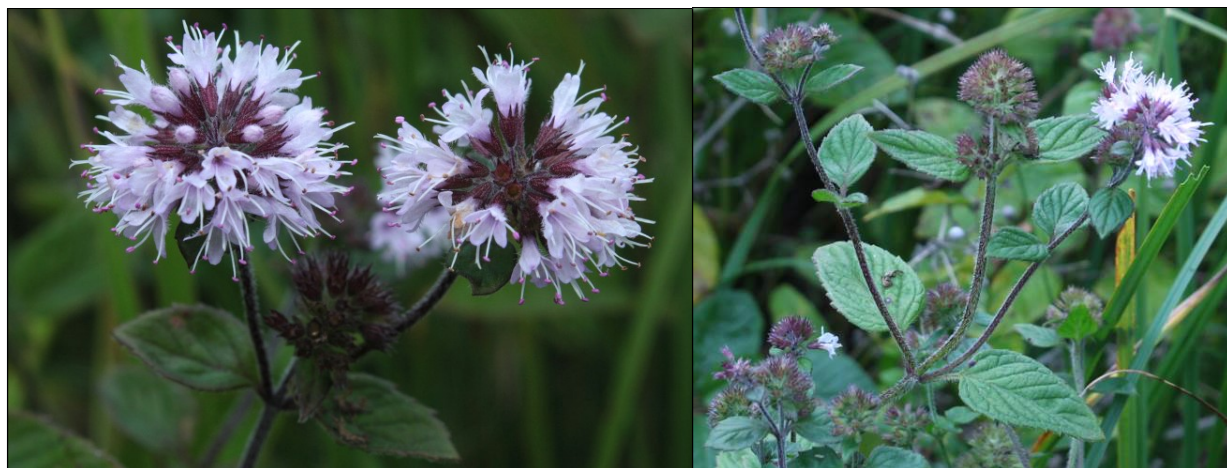
Další položky uložené v herbáři Jihočeského muzea:

4. Borovany, zrašelinělé břehy rybníka Baba, hojně, leg. S. Kučera 29. 8. 1962, CB 18322 [48°54'12,3"N, 14°39'59,3"E].
5. Horažďovicko, Hejná, leg. J. Vaněček 20. 8. 1969, CB 25177 [nejisté určení!, 49°17'20,1"N, 13°40'27,2"E].

Další nepublikované údaje:

6. Hůrka, umělý ostrov ve vodní nádrži Lipno ca 330 m vsv. od kóty Hůrka (736 m), not. et foto A. Kučerová 2021, 48°44'36,7"N, 14°4'47,2"E (podle fotografie rev. J. Štěpánek).
7. Mečichov: mokřadní louka pod hrází rybníka Věžiště 1,5 km západně od obce, not. R. Paulič et J. Štěřbová 5. 9. 2021, 49°20'51,7"N, 13°47'10,8"E. Nutno ověřit v terénu, možní kříženci.
8. Rašeliniště Pele, *Mentha* cf. *aquatica*, not. J. Prančl, J. Janáková et al. 3. 7. 2017, nutno ověřit, v době návštěvy se teprve vytvářela květenství, přibližně 48°57'29,2"N, 14°57'50,3"E.
9. Hněvanov, rybníček v obci, rostliny byly záměrně vysazeny z kultury spolu s *Menyanthes trifoliata* (informace místního občana), not. J. Štěřbová et J. Janáková 2020, 48°40'56,4"N, 14°24'30,8"E.

Nedaleko za hranicemi jižní části Čech sebral dva doklady A. Čábera od rybníků u osad Zbinohy a Skorkov (možná se jedná o jednu lokalitu) na Českomoravské vrchovině. Nelze proto vyloučit výskyt druhu na lokalitách zasahujících do jižní části Čech. V databázích je také množství údajů, které by mohly být správné, např. od E. Balátové-Tuláčkové, J. Moravce, za revizi by jistě stály i recentní údaje z Dobré Vody u Českých Budějovic (Šumberová 2004 in Pladias) a Bežerovic (Douda 2001 in Pladias). Pokud máte zájem v terénu ověřit údaje o výskytu *M. aquatica* uvedené v databázi AOPK ČR, registrace nového uživatele je možná zde: <https://idm.nature.cz>, vlastní databáze je po registraci dostupná na adrese <https://portal.nature.cz/nd>. Databáze PLADIAS je dostupná bez předchozí registrace zde: <https://pladias.cz/taxon/>. Ověřené lokality doložte, prosím, herbářovou položkou. Nejlepším termínem pro ověřování a hledání lokalit je srpen a začátek září.

Obr. 1 – Máta vodní (*Mentha aquatica*) z lokality Loučeň, 21. 9. 2013, foto M. Štech (včetně fotografie na titulní stránce).

- Kurka R. (1996): Floristický materiál ke květeně Třeboňské pánve a přilehlých oblastí. – ms.
Rohlena J. (1928): Příspěvky k floristickému výzkumu Čech. VIII. – Čas. Nár. Mus., Praha, 102: 71–85.
Štěpánek J. (1998): Máty (*Pulegium* a *Mentha*) v České republice I. Původní a zplaňující druhy.
– Zprávy Čes. Bot. Společ. 33: 1–28.

Petr Lepší, Martin Lepší a Karel Boublík

Víkendová exkurze

Za rostlinou roku 2022 – mátou vodní (*Mentha aquatica*)

Vedení pobočky se rozhodlo věnovat letošní společnou víkendovou exkurzi revizi historických a hledání nových lokalit máty vodní na Třeboňsku. Termín víkendové exkurze je **26.–28. 8. 2022**. Ubytování je zajištěno na terénní stanici Správy CHKO Třeboňsko Hajnice u Mirochova. Zájemci se mohou do 31. 7. 2022 přihlásit jednateři pobočky M. Lepšímu e-mailem (lepsi@seznam.cz) nebo poštou (Jihočeské muzeum, Dukelská 1, 370 51 České Budějovice).

Botanické exkurze PřF JU, Jihočeské pobočky ČBS a AOPK ČR

Jaro důrazně klepe na dveře, a tak všechny zájemce o rostliny a přírodu srdečně zveme na tradiční jihočeské botanické exkurze. Pro případ neočekávaných změn sledujte těsně před exkurzí nástěnku katedry botaniky (<http://botanika.prf.jcu.cz>), kde budou aktuální informace.

Lichenologická exkurze do údolí Kozlovského potoka u Poněšic

neděle 13. 3. – Sraz u Botanické vily v 9:00. Doprava autem. – Vede Jan Vondrák.

Do údolí Vltavy kolem Zlaté Koruny

sobota 2. 4. – Odjezd z Českých Budějovic autobusového nádraží v 9:00 (autobusem na Krumlov), vystupujeme v Kosově (zastávka Kosov/Kamenný Újezd) – vracíme se vlakem ze Zlaté Koruny nebo autobusem z Rájova, podle počasí a nálady někdy po 16:00. Lupu a buřty s sebou! – Vede Jan Šuspa Lepš.

Údolí Vltavy u Purkarce

sobota 9. 4. – Odjezd z Českých Budějovic autobusového nádraží v 8:05 (autobusem směr Hluboká nad Vltavou, nástupiště 15), výstup na zastávce Hluboká n. Vlt., Záměstí most. Návrat z autobusové zastávky Olešník, Chlumec, rozc. 0.5 v 16:43 (ČB autobusové nádraží 17:15) – Vede Karel Prach.

Na medvěda (medvědicí) a jarní kytky k Otavě

sobota 23. 4. – Odjezd z ČB rychlíkem směr Plzeň v 8:04, přestup v Protivíně na osobní vlak směr Březnice do Čížové (8:57). Navštívíme PP Dubná (medvědice lékařská a mnoho jiných skalních a teplomilných rostlin) a poté půjdeme údolím Otavy do Písku, celé asi 19 km. Návrat vlakem nebo autobusem z Písku podle toho, co stihneme (pravděpodobně 17:09, 17:20 nebo 17:59). – Vede Petr Koutecký.

Údolím Zlatého potoka na kohátku

sobota 30. 4. – Sraz na autobusové zastávce Vítějovice Osule (49°03'15,6"N, 14°03'28,6"E) v 9:39 po příjezdu autobusu z Č. Budějovic (odjezd z ČB v 8:50, směr Vimperk). Přes zříceninu hradu Osule podél Zlatého potoka až do rezervace Kralovické louky (*Tofieldia calyculata*, *Triglochin palustre*, *Dactylorhiza majalis*). Návrat z Nebahov, odjezd v 16:12 do Prachatic, přestup v 17:30 na autobus do ČB (v ČB v 18:25). – Vede Jana Janáková.

Nejen do města zajímavých sleziníků – Bechyně a údolí Lužnice

sobota 7. 5. – Sraz před vlakovým nádražím v Bechyni v 9:51 hod. po příjezdu vlaku (z ČB odjezd v 7:57, přesedání v Táboře v 9:05). Městem a skalnatým údolím Lužnice pod Bechyní, hledání zajímavých sleziníků, dále okruhem přes Hvožďany. Zpět přímým autobusem z Bechyně v 16:15 nebo v 18:03 vlakem z Bechyně. – Vede Libor Ekrť.

Na vrch Hrad u Želnavy

sobota 14. 5. – Sraz na zastávce Pernek na Šumavě po příjezdu vlaku v 9:41. Odjezd z Č. Budějovic v 7:43, společnost GW Train. Návrat v 15:59 nebo 17:57, případně až 19:53 z Perneku (v ČB 17:46, 19:45, 21:45) – Vede Milan Štech a kol.

Po hrázích rybníků v okolí Malých Chrástů

sobota 21. 5. – Sraz na autobusové zastávce Břehov rozc. (49°1'49,9"N, 14°19'53,3"E) v 9:10 po příjezdu autobusu z Č. Budějovic (odjezd z ČB v 8:50, směr Vimperk). Zbytky acidofilních doubrav a hráže rybníků Medenice (*Rosa gallica*), Lesní (*Dianthus superbus*), Hlásný, Malý a Velký Karasín (*Eleocharis uniglumis* a *Thalictrum lucidum*) a Velký farský. Návrat autobusem z Němčic v 17:55 (v ČB v 18:20). – Vede Jana Janáková.

Exkurze se konají za každého počasí. Aktuální informace je možno získat na <http://botanika.prf.jcu.cz>, na Facebooku

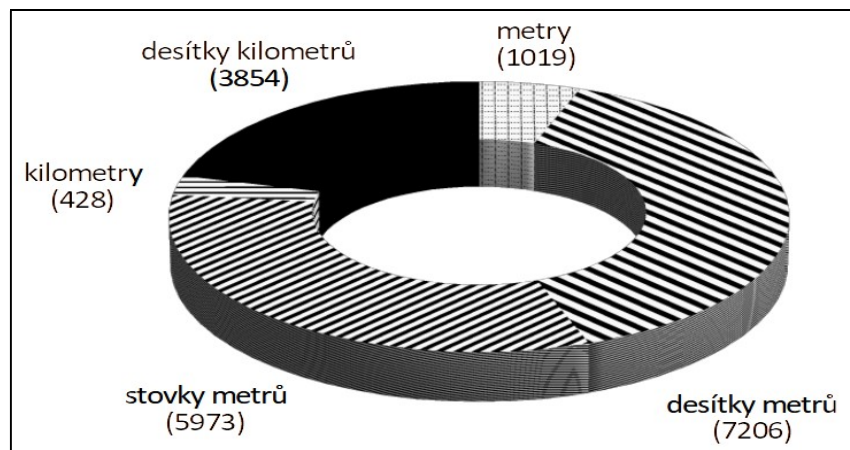
(<http://www.facebook.com/pages/Katedra-botaniky-P%C5%99F-JU/424484454306472>)

nebo u Milana Štecha (tel. 387772373, mobil 724149053 nebo e-mail stech@prf.jcu.cz).

Nálezová databáze Vrtička

V roce 2021 byly v Nálezové databázi Jihočeské pobočky ČBS provedeny jen drobné úpravy (oprava chyb, úprava mapových podkladů – byly přidány archivní letecké snímky, turistické stezky apod.). Koncem roku 2021 zadala Katedra botaniky PřF JČU rozsáhlejší práce na úpravu Vrtičky pro snazší správu herbářových dat. Pro širokou veřejnost bude asi nejzajímavější funkce, která umožňuje při importu tabelárních dat automatické doplnění nejbližšího sídla, pokud toto sídlo není zadáno. Na zakázce zatím pracuji.

Průběžně jsou upřesňovány nepřesné lokalizace vzniklé převodem Accesovských dat. K 20. březnu 2022 je upřesněno 5145 lokalit, z toho v roce 2021 bylo upraveno 2239 lokalit. Ještě zbývá upravit 3854 lokalit. Níže je přiložen graf znázorňující podíl přesností lokalizací v databázi Vrtička. Lokalizace s přesností „desítky kilometrů“ jsou importované a neupřesněné lokality z Accesovské databáze.

Obr. 2 – Podíl přesností lokalizací v databázi Vrtička.

Celostátní rostlina roku 2022 – hlaváček letní

Hlavní výbor České botanické společnosti vyhlásil Rostlinou roku 2022 hlaváček letní (*Adonis aestivalis*). Jedná se o teplomilný polní plevel rostoucí převážně ve společenstvech svazu *Caucalidion*. V ČR byl v minulosti běžný zejména ve středních Čechách a na jižní Moravě, v posledním půlstoletí však spolu s četnými dalšími pleveli značně ustoupil.

V jižní polovině Čech je hlaváček letní vázán na vápencové oblasti. Byl zaznamenán především na Strakonických a Sušicko-horažďovických vápencích (zde roste stále na několika málo lokalitách). Dále se vyskytoval na vápencích v Českokrumlovském Předšumaví (pouze historické údaje), na vápencové vložce u Dolních Hořic v Tábořsko-vlašimské pahorkatině (údaje z 80. let. 20. stol.) a na vápencích v okolí osad Skoupý a Týnčany blíže Petrovic ve Středním Povltaví (recentně několik lokalit), ojediněle se vyskytoval i jinde (na tyto lokality byl patrně přechodně zavlečen). V jižní části Čech je hlaváček letní řazen ke kriticky ohroženým druhům, celostátně je řazen k druhům ohroženým (C3).

Příčin, proč hlaváček letní z polí v ČR vymizel, je hned několik. Tou hlavní je především intenzifikace zemědělství a s ní spojené nadměrné používání nejrůznějších chemických prostředků pro ochranu polních plodin a obecně změna agrotechnických postupů (hluboká orba a dokonalejší čištění osiva než dříve).

Obr. 3 – Hlaváček letní u Hejné na Sušicko-horažďovických vápencích, začátek června 2021, foto R. Paulič.

Hlaváček letní roste nejen na polích, ale vzácně i v teplomilných trávnících, zejména na narušovaných místech, nebo v opuštěných lomech, kam může být zavlékán zvěří. V okolí lidských sídel se někdy vyskytuje jako zplanělý, neboť bývá součástí „letničkových“ osevních směsí. V průběhu roku vyjdou populárně-naučné články věnované tomuto druhu a jeho ochraně. Na některé z jeho lokalit v ČR budou směřovat exkurze ČBS, veřejnost se také bude moci zapojit do mapování (formulář pro zadávání nálezů: <https://www.rostlinaroku.cz>). Více informací najdete na <https://botanospol.cz/index.php/cs/node/6620>.

Radim Paulič

Jubilea

Letošní rok je bohatý na významná životní jubilea dlouholetých členů a příznivců jihočeské pobočky z různých částí jižních a jihozápadních Čech i Prahy. Již neuvěřitelných 90 let dovrší Jaromír Sofron a Anna Skalická. Karel Fischer a Ludmila Vaněčková se dožívají osmdesáti pěti

let. Rovněž neuvěřitelných osmdesáti let se dožije věčně optimistický milovník ostružiníků a pampelišek Vojtěch Žíla. Mezi pětasedmdesátníky se zařadí Josef Albrecht a Jaroslava Nesvadbová a šedesáti pěti dosáhne Jaroslava Nováčková.

Výbor Jihočeské pobočky ČBS všem velmi děkuje za dosavadní spolupráci při výzkumu jihočeské květeny a do dalších let přeje především pevné zdraví a hodně radosti v osobním životě i hezkých chviliek v přírodě a s rostlinami.

Radim Paulič a Milan Štech

Úmrtí

Obr. 4 – Vítěk Grulich, foto M. Chytrý.

Ve věku 65 let zemřel 24. února 2022 významný český botanik a předseda floristické sekce České botanické společnosti Vít Grulich. Ač rozený Jihomoravák, přilnul k jižním Čechám. Zamiloval si především Šumavu a zejména Boleticko. S Jihočeskou pobočkou spolupracoval od roku 2000, kdy začal do jižních Čech pravidelně jezdit.

Dne 13. února 2022 zemřel ve věku 93 let další významný a světově uznávaný český botanik Jan Jeník. Přestože formálně nebyl členem Jihočeské pobočky ČBS, dlouhá léta pracoval v Botanickém ústavu v Třeboni a také se v 90. letech zúčastnil společného setkání (jiho)českých a hornorakouských botaniků v Alpách.

Milan Štech

Kozí vršek potřetí

V sobotu 26. 2. 2022 se uskutečnila již třetím rokem brigáda v PP Kozí vršek u Vlкова na Třeboňsku, na jedné ze dvou posledních lokalit kriticky ohroženého koniklece jarního (*Pulsatilla vernalis* var. *vernalis*). Lokalita je jediným nemovitým majetkem České botanické společnosti. Letos se sešlo 18 dospělých a 5 dětí. Pracovní morálku jistě přiživilo pečení buřtů a basa piva.

Celkově lze říci, že se obnovované populace z posledního fertilního jedince na lokalitě daří. Z deseti před dvěma lety vysazených jedinců většina prosperuje. Zdá se, že i dalších deset rostlin vysazených na podzim se uchyť (vysazení na jaře loňského roku nebylo možné, protože ve vhodnou dobu byl nejpřísnější lockdown a pak již bylo pozdě). Rostou i semenáčky ze semen vysetých přímo na lokalitě vloni a předloni. Rádi bychom ale viděli, že se další jedinci uchycují již sami, bez naší pomoci. K tomu snad poslouží hlavní letošní činnost, vyhrabání opadu a mozaikovitě stržení drnu v okolí plodných jedinců. Nejspíš ale budou nutné další naše řízené zásahy, cílené vysazování dalších napěstovaných jedinců a zapravování semen do půdy, což se zdá nezbytné pro jejich úspěšné vyklíčení. To možná dělaly kozy, které se historicky na Kozím vršku skutečně pásly. Uvidíme v dalších letech.

Obr. 5 – Chvilka oddechu na Kozím vršku (foto K. Prach 26. 2. 2022).

Karel Prach

Články s botanickou tematikou publikované v roce 2021 v 61. ročníku Sborníku Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy

Seznam všech článků zveřejněných ve **Sborníku od roku 1959 do roku 2021 najdete na internetových stránkách Sborníku** (www.muzeumcb.cz – pod záložkou ediční a publikační činnost).

Lepší M., Lepší P. & Boublík K. (red.): Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XXVII [*Allium senescens* subsp. *montanum*, *Anacamptis morio*, *Aphanes arvensis*, *Cephalanthera longifolia*, *Crepis praemorsa*, *Dianthus superbus*, *Diphasiastrum xissleri*, *Eleocharis uniglumis* subsp. *uniglumis*, *Gagea villosa*, *Galeopsis pernhofferi*, *Hieracium bifidum*, *Hydrocotyle vulgaris*, *Hypericum hirsutum*, *Lathyrus linifolius*, *Leucojum vernum*, *Luzula divulgata*, *Meum athamanticum*, *Montia fontana* subsp. *amportana*, *Petrorhagia saxifraga*, *Pilosella lactucella*, *P. macranthela*, *P. piloselloides*, *P. schultesii*, *Rosa gallica*, *Rubus passaviensis*, *Salvia hispanica*, *Triglochin palustris*, *Valerianella carinata*, *Vallisneria spiralis*, *Viola stagnina* a *Viscum album* subsp. *abietis*]. – 61: 5–32.

Červená kniha květeny jižní části Čech

Knihu je možné zakoupit v recepci Jihočeského muzea v Českých Budějovicích (Dukelská 1) nebo ji lze objednat v e-shopu www.muzeumcb.cz/knihovna (cena 350,- Kč).

Zpravodaj jihočeských botaniků – vydává Jihočeská pobočka České botanické společnosti v Českých Budějovicích pouze pro své členy a spolupracovníky. Redakčně připravili Jana Janáková, Petr Lepší, Martin Lepší, Milan Štech, David Půbal. Počet výtisků 14, distribuováno elektronicky. Duben 2022.

Fotogalerie z akcí pobočky v roce 2021

Setkání nového výboru Jihočeské pobočky ČBS v Blanském lese na Kluku na jaře 2021 – foto JŠ*

Setkání nového výboru Jihočeské pobočky ČBS: *Saxifraga tridactylites* v kolejišti železniční zastávky Křemže – foto JŠ

Z Hradců do Boršova s P. Kouteckým – foto PK

Na Kocelovické pastviny s J. Štěrbovou – foto RP

Okolo Včelné pod Boubínem s J. Janákovou a D. Půbalem – foto JŠ

Okolo Včelné pod Boubínem: *Dactylorhiza sambucina* – foto JJ

Do Mokré a k Olšině s M. Štechem – foto JJ

Do Mokré a k Olšině s M. Štechem – foto ML

Brigáda na obnovu kukačkové louky u Zadních Zborovic na Strakonicku – foto JŠ

Za rostlinou roku protěží norskou: Luzenské údolí – foto JJ

Malše pod Kaplicí s P. Kouteckým – foto MH

Malše pod Kaplicí s P. Kouteckým: lokalita *Wolffia globosa* – foto MH

*Zkratky autorů fotografií: JJ – J. Janáková, JŠ – J. Štěrbová, MH – M. K. Holá, ML – M. Lučanová, PK – P. Koutecký, RP – R. Paulič. Na titulní stránce *Mentha aquatica* – foto M. Štech.